

Vanhemmuuden tunnustaminen ennen lapsen syntymää

Vanhemmuus voidaan tunnustaa jo raskausaikana sen hyvinvointialueen äitiysneuvolassa, jossa perheelle on annettu raskaudenaikaisia neuvolapalveluita. Synnyttävän äidin ja vanhemmuuden tunnustajan tulee olla yhtä aikaa paikalla sillä äitiysneuvolakäynnillä, jolla tunnustaminen otetaan vastaan. Synnyttävän äidin ja vanhemmuuden tunnustajan ei tarvitse asua yhdessä, jotta vanhemmuuden tunnustaminen raskausaikana olisi mahdollista.

Lapsen äiti on se, joka on synnyttänyt lapsen. Kun lapsi on syntynyt synnyttäneen äidin ja tämän aviomiehen avioliiton aikana, aviomies on lapsen isä. Kun synnyttävä äiti ei ole avioliitossa miehen kanssa, toinen vanhemmuus on tunnustettava ja vahvistettava erikseen. Lapselle voidaan vahvistaa toinen äiti, kun lapsi on syntynyt hedelmöityshoidon tuloksena ja toinen äiti yhteisymmärryksessä synnyttäneen äidin kanssa on antanut suostumuksen hedelmöityshoitoon.

Synnyttävän äidin tulee hyväksyä tunnustaminen. Synnyttävällä äidillä ja tunnustajalla tulee olla jokin asetuksessa 804/2022 määritellyistä henkilöllisyysasiakirjoista (passi, ajokortti, henkilökortti) ja kummankin tulee ymmärtää tunnustamisen merkitys.

Vanhemmuuden tunnustamisen merkitys ja oikeusvaikutukset

- Vanhemmuuden tunnustamisen tarkoituksena on lapsen ja hänen toisen vanhempansa välisen sukulaisuussuhteen vahvistaminen. Sekä vanhemmuutensa tunnustaneen että erityisesti lapsen kannalta on tärkeää, että vanhemman ja lapsen sukulaisuussuhde vahvistetaan vain silloin, kun sille asetetut edellytykset täyttyvät.
- Kun vanhemmuus vahvistetaan tunnustamisen perusteella, syntyy lapsen ja vanhemman sekä tämän sukulaisten välille oikeudellisesti pätevä sukulaisuussuhde.
- Sen perusteella lapsella on oikeus saada elatusta vanhemmaltaan siihen saakka, kunnes lapsi täyttää 18 vuotta. Tämän jälkeen lapsella on oikeus saada elatusta koulutustaan varten, jos sitä pidetään kohtuullisena.
- Lapsi saa myös perintöoikeuden vanhempansa ja tämän sukulaisten jälkeen ja heillä on myös perintöoikeus lapsen jälkeen.
- Lapsi saa oikeuden myös vanhemman sukunimeen.
- Lapsella on syntyessään kaksi huoltajaa, kun lapsi syntyy hänet synnyttäneen äidin ja tämän aviomiehen avioliiton aikana. Muissa tilanteissa lapsen huoltaja on hänet synnyttänyt äiti. Jos vanhemmuus tunnustetaan ennen lapsen syntymää, myös tunnustajasta tulee lapsen huoltaja, kun vanhemmuus on vahvistettu (laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta 361/1983 6 a §).

Lähde: www.thl.fi, www.dvv.fi